

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำบัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร

ชื่อผู้เขียน : นายพรศักดิ์ ผ่องศรีงามชัย

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี

บัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment Position) เป็นบัญชีที่แสดงยอดสะสม (Stock) ทั้งทางด้านสินทรัพย์และหนี้สินต่างประเทศของแต่ละประเทศ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ข้อมูลที่ใช้จัดทำบัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศจะประกอบด้วยภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นภาครัฐบาล (รัฐบาลรวมธนาคารกลาง) และภาคเอกชน (ประกอบด้วยภาคธนาคารพาณิชย์และภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร) ในปัจจุบันข้อมูลฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ ในส่วนของภาครัฐบาลและธนาคารพาณิชย์สามารถจัดเก็บได้ค่อนข้างครบถ้วนสมบูรณ์ คงขาดข้อมูลในส่วนของภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลจากระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ การจัดเก็บข้อมูลฐานะการลงทุนระหว่างประเทศในส่วนของภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร จะทำให้ประเทศไทยมีข้อมูลทางด้านต่างประเทศครบถ้วน ทั้งทางด้านสินทรัพย์และหนี้สินต่างประเทศ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการจัดทำระบบสัญญาณเตือนภัยทางเศรษฐกิจล่วงหน้า (Economic Early Warning System) เพื่อช่วยป้องกันมิให้เกิดวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจเช่นที่ผ่านมา รวมทั้งเป็นข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับเริ่มการจัดเก็บข้อมูลในส่วนของภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารที่มีการลงทุนจากต่างประเทศหรือมีธุรกรรมเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ โดยจัดทำแบบสอบถามฐานะการลงทุนระหว่างประเทศให้กับภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากสำนักงานสถิติประเทศออสเตรเลีย แต่ประสบปัญหาเนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจในการสำรวจทำให้อัตราการตอบกลับอยู่ในระดับต่ำ และข้อมูลที่ได้รับยังไม่ถูกต้องเพียงพอ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหามาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ จากการศึกษาประเทศที่ได้จัดทำบัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศมาแล้วและมีกฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บข้อมูล ในแต่ละประเทศจะใช้กฎหมายที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กฎหมายสถิติ กฎหมายควบคุมปริวรรตเงินตรา กฎหมายกระทรวงพาณิชย์ กฎหมายธนาคารพาณิชย์

สำหรับประเทศไทยการขออาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บุคคลที่ทำธุรกรรมกับบุคคลในต่างประเทศมีหน้าที่ต้องตอบแบบสอบถามหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมดังกล่าว รวมทั้งมีบทกำหนดโทษสำหรับ ผู้ให้ข้อมูล เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับ จะทำให้การจัดเก็บข้อมูลฐานะการลงทุนระหว่างประเทศในส่วนของภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารประสบผลสำเร็จ สามารถจัดทำบัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศได้ครบถ้วนสมบูรณ์ การที่มีบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อเป็นบทบังคับจะเป็นหลักประกันได้ว่าภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารต้องตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับจะมีความต่อเนื่อง ชัดเจน และถูกต้อง แต่ในส่วนของธนาคารแห่งประเทศไทยผู้จัดเก็บข้อมูลควรสร้างความเข้าใจเพื่อให้ภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารเห็นความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการให้ข้อมูลและประโยชน์ที่จะได้รับการจัดทำบัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ

Thesis Title : Regulation Measures on Data Collection and Compilation
Regarding International Investment Position (IIP)
Statistics: Case Study Private Non Bank Corporates.

Student's Name : Mr. Pornsak Pongsringamchai

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Kulaya Tansiri Chairperson
2. Mr. ChanChai BunyalitChaisri

International Investment Position (IIP) of a country is an account showing the stock outstanding position of external assets (or claims) as well as external liabilities of an economy, with regards to non-residents, at a point of time. The IIP statistics could be divided according to major economic sectors; namely, the public sector (i.e., the central government (through the Ministry of Finance and the monetary authority) and private sector, which composes of bank sector (i.e., commercial banks plus the Bangkok International Banking Facilities (BIBFs)) and private non-bank corporate sector. At present, those IIP statistics corresponding to the public sector as well as banks are all fully captured under our database system. Nevertheless, the remaining missing component is the one associated with private non-bank sector, in which only partial information on these cross-border transactions could be gathered from

limited available sources. Once be fully captured, the International Investment Position data under the private non-bank sector would reveal Thailand's complete external financial position (which would cover the external claims, foreign liabilities as well as those financial derivatives transactions done between Thai resident vs. non-resident counterparties). The information obtained would ultimately serve as major inputs for future appropriate monetary policy implementation as well as the establishment of the economic early warning system (external sector) in order to prevent Thai economy from confronting similar type of financial crisis as experienced during 1997. In addition, these IIP statistics could provide useful benchmark for the private sector to carry out intelligent investment decisions accordingly.

The Bank of Thailand is well regarded as the sole pioneer to collect and compile the IIP statistics on the private non-bank sector. Great emphasis has been placed upon the cross-border transactions that involve foreign investments or any other types of financial transactions relating to non-resident investors. A full range of comprehensive survey forms were designed, from which Bank of Thailand then began to conduct surveys directly to selected group of private non-bank companies, with great advises and technical supports from the Australia Bureau of Statistics.

Nevertheless, despite its well-established survey system, the aforementioned surveys on IIP statistics seems to yield not-so-cooperative responses from the private non-bank providers. This was mainly due to the fact that Thailand, at present, has no direct rules or regulations enforcing the surveyed companies to disclosure their positions to the authority and hence low response rates were yielded as well as poor data quality and reliability were

simply unavoidable. The role of laws and regulations for IIP survey becomes a very important issue. According to the studies regarding the data collection and compilation of IIP statistics in other countries, it was found that most countries do have some strong legal structure support, which allows the authorities to obtain all necessary information from the private entities. Each country has different types of law and regulation to implement, depending upon which local authority(s) or institution(s) are responsible for such IIP data collection. Those regulations are; for instance, such as the Statistics Act, the Foreign Exchange Control Act, the Ministry of Commerce Act and the Commercial Bank Act.

For Thailand, the Foreign Exchange Control Act (BE. 2485) empowers the Bank of Thailand to enforce all foreign exchange transactions, especially those done between Thai resident & non-resident counterparties to report all related details regarding such activities. Meanwhile, punishment roles are also set regarding any intentional data mis-reporting on providers as well as related authorized staffs. Data obtained would ultimately complete the picture of the International Investment Position (IIP) under private non-bank sector. The crucial point is that appropriate law enforcement implementation would ensure all IIP surveys be fully completed with high response rate while all data obtained would be very accurate, consistent as well as highly reliable. Nevertheless, additional measures such as maintaining good relationship between the Bank of Thailand's staffs and private non-bank data providers is a must, to create incentives in terms of continual data supports for mutual cooperation benefits from the compilation of the International Investment Position.